

TO JEST FRAGMENT KSIĄŻKI
WYDANEJ NAKŁADEM

AGENCJI WYDAWNICZEJ

Z CAŁĄ NASZĄ OFERTĄ WYDAWNICZĄ MOŻNA
ZAPOZNAĆ SIĘ NA STRONIE:

agencjawydawniczapdn.pl

.....

..... OPOWIADAMY O HISTORII MIEJSC, RZECZY I LUDZI

..... DOKUMENTUJEMY, BY OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA

..... NASZE KSIĄŻKI DAJĄ WIEDZĘ I REFLEKSJĘ

agencjaPDN
wydawnicza

ADHIBENDA

**Rocznik Archiwum Diecezjalnego
w Zielonej Górze
12**

pod redakcją
ks. dra hab. Roberta R. Kufla

Zielona Góra 2025

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

ks. dr hab. Robert R. Kufel (ADZG) – redaktor naczelny
Beata Mykietów (ADZG) – zastępca redaktora naczelnego
ks. dr Robert Czarnowski (UW)
prof. UZ dr hab. Leszek Jazownik (UZ)
dr Krzysztof Garbacz
dr Adam Górski (UJ)
dr Juliusz Sikorski (AJP)
bp dr Adrian Put (Zielona Góra)
ks. dr Tomasz Trębacz
dr inż. Marek Wróblewski (UZ)

RADA NAUKOWA

dr hab. Maria Dębowska (ABMK Lublin)
dr Tadeusz Dzwonkowski (AP Zielona Góra)
ks. dr hab. Adam Kalbarczyk (WTUAM Poznań)
dr hab. Joanna Karczewska (UZ Zielona Góra)
bp prof. dr hab. Jan Kopiec (WTUO Opole)
bp dr hab. Mariusz Leszczyński (Zamość)
o. prof. dr hab. Piotr Neumann OCD (WTUAM)
prof. dr hab. Jerzy Pietrzak
dr hab. Dariusz A. Rymar (AP Gorzów Wlkp.)
ks. prof. dr hab. Jan Walkusz (KUL)
ks. dr hab. Grzegorz Wejman (WTU Szczecin)

RECENZENCI

ks. prof. dr hab. Bernard Kołodziej TChr (WTUAM Poznań)
ks. prof. dr hab. Zdzisław Lec (WTUS Szczecin)
prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski (UZ Zielona Góra)
dr hab. Rafał Reczek (IPN Poznań)

REDAKCJA JĘZYKOWA

Aneta Kiper – j. angielski
Katarzyna Trychoń-Cieślak – j. niemiecki

REDAKCJA TECHNICZNA

Danuta Zielińska

PROJEKT OKŁADKI

SUNODIA Aleksandra Adamczyk
sunodia.dtp@gmail.com

ADRES REDAKCJI

Archiwum Diecezjalne im. bpa Adama Dyczkowskiego
PL – 65-548 Zielona Góra, os. Kaszubskie 8
tel. +48 728 443 414
R.Kufel@diecezjazg.pl
www.archiwum.diecezjazg.pl

WYDAWCA

Agencja Wydawnicza „PDN”
Zielona Góra
kontakt@agencjawydawniczapdn.pl
www.agencjawydawniczapdn.pl

© Copyright by Archiwum Diecezjalne w Zielonej Górze

ISSN 2391-6109

Ukazuje się od 2014 r.

Nakład: 80 egzemplarzy

Wersja papierowa jest wersją pierwotną czasopisma

Wydawnictwo punktowane uwzględnione w „Wykazie czasopism naukowych
i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych”
opublikowanym przez Ministra Edukacji i Nauki 1.12.2021 r.
Indentyfikator wydawnictwa: 201168

Adhibenda. Rocznik Archiwum Diecezjalnego w Zielonej Górze
jest indeksowany w BazHum, CEJSH i MOST WIEDZY

MOST WIEDZY

DRUK i OPRAWA
TOTEM.COM.PL
Inowrocław

Spis treści

Od redakcji	11
--------------------------	-----------

Artykuły i opracowania

Michał Białopolski

Powojenne poglądy kapelana „hubalczyków” Ludwika Muchy w świetle materiałów proveniencji państwowej	13
--	----

Wolfgang J. Brylla

Organy w pszczewskim kościele parafialnym	29
---	----

Andrzej Chmielewski

Ksiądz Władysław Enn – tajny kapłan wędrowny	57
--	----

Bożena Grabowska

Kościół pw. św. Wojciecha w Międzyrzeczu, dzieło Karla Friedricha Schinkla	75
---	----

Beata Grelewicz

Darowizny w zasobie Archiwum Państwowego w Zielonej Górze	89
--	----

Ks. Robert R. Kufel

Siedemnasto- i osiemnastowieczne katolickie księgi parafii w Pszczewie i we Wschowie przechowywane w Archiwum Diecezjalnym w Zielonej Górze	113
---	-----

Beata A. Orłowska

Wieloreligijność w województwie lubuskim – jej źródła, przejawy i znaczenie społeczne	131
--	-----

Anna Polak, Paweł Karp

Straty wojenne w obiektach sakralnych na terenie powiatu żarskiego i krośnieńskiego. Kolejny etap badań proveniencyjnych na obszarze województwa lubuskiego	147
---	-----

Beata Woźniak

Życie religijne i społeczne zaangażowanie duchowieństwa we wsi Hnilcze na Tarnopolszczyźnie od czasu budowy kościoła rzymskokatolickiego do wysiedlenia (1886-1944) w świetle dokumentów i wspomnień	165
---	-----

Wojciech Zachariasz

Parafia jako ośrodek życia religijnego i społecznego: analiza działań ks. Stanisława Stolza w Kowalowie w latach 1975-1981	191
--	-----

Sprawozdania

Ks. Robert Kufel

Sprawozdanie z działalności Archiwum Diecezjalnego za rok 2024	235
---	-----

Ewa Rawa

- „Kresowe Korzenie – historia, kultura, pamięć”
– konkurs historyczny dla uczniów województwa lubuskiego 243

Wspomnienia

Ks. Józef Ferensowicz

- Niższe Seminarium Duchowne w Słupsku (1946-1961) 249

Jan Kruk

- Historia budowy kościoła w Przylaskach (par. św. Jerzego
w Mirocinie Górnym) 257

Komunikat

Ks. Robert R. Kufel

- Księgi metrykalne z Sokoli Dąbrowej 1716-1947 263

Dokumenty

- Powołanie Komisji ds. Oceny Konkursu Szkolnego
„Kresowe Korzenie – historia, kultura, pamięć”
(Zielona Góra 10.06.2025) 269
- Protokół z posiedzenia Komisji ds. Oceny Konkursu
Szkolnego „Kresowe Korzenie – historia, kultura, pamięć”
(Zielona Góra 20.06.2025) 270

Archiwum Kresowe

Ewa Agnieszka Śliwińska

- Ocalić od zapomnienia... Pradziadkowie Maria i Kajetan
Hoffmannowie z Krzywołuki 273

Irena Śmiałek

- Pod osłoną raszyńskiego nieba 303

Beata Woźniak

- Kresowa gawęda o tym, jak ważne są wspomnienia... 317

- O autorach Rocznika** 327

- Informacje dla autorów** 337

TO JEST FRAGMENT KSIĄŻKI
WYDANEJ NAKŁADEM

AGENCJI WYDAWNICZEJ

Z CAŁĄ NASZĄ OFERTĄ WYDAWNICZĄ MOŻNA
ZAPOZNAĆ SIĘ NA STRONIE:

agencjawydawniczapdn.pl

.....

..... OPOWIADAMY O HISTORII MIEJSC, RZECZY I LUDZI

..... DOKUMENTUJEMY, BY OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA

..... NASZE KSIĄŻKI DAJĄ WIEDZĘ I REFLEKSJĘ

agencjaPDN
wydawnicza